

КИЇВСЬКА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ
МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА З ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ВРЯДУВАННЯ

ДИПЛОМНА РОБОТА

“Що спонукає донорів надавати допомогу Україні під час війни? Аналіз
фреймінгу мотивацій країн-партнерів у 2022-2024 роках”

Студентка: Гордійчук Богдана

Наукова керівниця: PhD, доцентка Київської школи економіки

Рабінович Марина

Для здобуття освітнього ступеня: Магістр
за спеціальністю: 281 Публічне управління та адміністрування

Київ 2024

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	3
ВСТУП	4
ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ	7
АНАЛІТИЧНА РАМКА.....	11
ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ	16
РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	20
ВИСНОВКИ ТА ДИСКУСІЯ	28
ПРОПОНОВАНІ ЗМІНИ ДО ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	31
ДОДАТОК 1	34
ДОДАТОК 2.....	36

АНОТАЦІЯ

Російсько-українська війна вимагає від України значних ресурсів для її ведення, і з кожним роком пошук цих ресурсів у вигляді міжнародної допомоги ускладнюється. Для підтримки темпів та обсягів міжнародної допомоги, Україна потребує чітких комунікаційних стратегій, які б відповідали інтересам різних груп всередині країн-донорів. Разом із тим, існують лише поодинокі дослідження мотивацій у країнах-донорах підтримувати Україні, жодне з яких не розглядає комунікаційний аспект. З метою пошуку таких інтересів дане дослідження шляхом контент-аналізу встановлює фрейми, які використовують засоби масової інформації та державні актори у своїй комунікації щодо надання різних типів білатеральної міжнародної допомоги для України, на прикладі трьох країн-донорів: США, Японії та Данії.

Ключові слова: російсько-українська війна, міжнародна допомога, фреймінг, зовнішня політика.

Кількість слів: 9452

ВСТУП

Обсяг міжнародної допомоги, яку одні країни надають іншим, щорічно зростає. У 2018 році усього міжнародна допомога у світі становила 153 млрд дол, тоді як у 2022 та 2023 роках – близько 220 млрд дол, тобто на 44% більше (OECD, 2024). Темпи зростання допомоги зросли у 2022 - 2023 році передусім внаслідок повномасштабного вторгнення Росії в Україну, що викликало безпрецедентну відповідь з боку колективного заходу у вигляді фінансової, гуманітарної, військової та іншої допомоги.

Міжнародна допомога у сучасному її вигляді сформувалася в середині минулого століття. До Першої світової війни допомога від одного уряду до іншого була радше винятком, тоді як лише після завершення Другої світової війни міжнародна допомога почала розвиватися як інструмент зовнішньої політики. Передусім це було зумовлено зусиллями США, адже країна шляхом імплементації Плану Маршалла та спрямування фінансів у відбудову понівеченої війною Європи переслідувала власні інтереси, зокрема в парадигмі протистояння комуністичному блоку (Vandyopadhyay & Vermann, 2013; Olivie et al., 2020). Біполярне протистояння США та комуністичних країн під час Холодної війни зумовило те, що країна у своїй зовнішній політиці пріоритезувала безпекові цілі, зокрема і у питаннях міжнародної допомоги, які поєднувалися з ідеологічною метою просування капіталістичного ладу (Meernik et al., 1998). Зі свого боку, СРСР вдавався до дзеркальної стратегії та використовував міжнародну допомогу для поширення комунізму.

Загалом в академічній дискусії існує два підходи до дослідження міжнародної допомоги: з боку країни-реципієнта, її потреб та становища, та з боку країни-донора, яка переслідує певні власні цілі, використовуючи надання допомоги як інструмент. Із завершенням Холодної війни консенсусним поглядом на передумови здійснення зовнішньої допомоги стало зосередження на вигодах, які переслідують країни-донори. Водночас, частина науковців на чолі з Давидом Ламсдейном вважають, що держави у своїй зовнішній політиці діють, виходячи з морального обов'язку та етичних принципів, і при цьому можуть поступатися власними інтересами (Lumsdaine, 1993). На противагу йому існує значний корпус досліджень, які, хоча і визнають роль гуманітарних ідей у формуванні політики надання зовнішньої допомоги, констатують, що визначення країн-реципієнтів допомоги та обсягу наданої допомоги здебільшого зумовлене зовнішньополітичними та безпековими цілями країн-донорів, тоді як країни з найбільшими гуманітарними потребами отримують менше допомоги (Alesina & Dollar, 2000; De Mesquita & Smith, 2009).

Разом із тим, детальне дослідження власних інтересів країн-донорів дало поштовх сотням досліджень, які підкреслюють десятки різних мотивацій країн використовувати міжнародну допомогу як інструмент впливу. Такими мотиваціями можуть бути залучення союзників, вибудовування економічних зв'язків, економічна вигода (Dudley & Montmarquette, 1976), поширення ідеології чи політики (Meernik et al., 1998), розв'язання конфліктів, вирішення бідності (Lumsdaine, 1993). Ці мотивації також зумовлює низка факторів: географічне розташування, колоніальні зв'язки, інтенсивність конфлікту (Balla & Reinhardt, 2008), наявність чітких цілей для досягнення, критичність ситуації у країні-реципієнті (Western, 2002), висвітлення у медіа. Зрештою, мотивації та передумови надання допомоги залежать від внутрішніх інтересів еліт як країн-донорів так і країн-реципієнтів, розміру переможної коаліції цих

країн (De Mesquita & Smith, 2009), наявності економічного інтересу у країні-донорі серед законодавців країн-реципієнтів (Milner & Tingley, 2010).

Такі висновки можна підсумувати однією тезою: внаслідок надзвичайної складності процесу ухвалення політичних рішень, унікальної взаємодії факторів часу, історії, політичних зв'язків та особливостей подій в тій чи іншій країні-донорі, немає єдиного пояснення, чому країни надають міжнародну допомогу. Натомість, кожен випадок варто розглядати окремо, з урахуванням обмежень часу та геополітичного контексту. Зокрема, дослідження переважно зосереджуються на мотиваціях донора, та рідше враховують унікальний контекст країни-реципієнта, особливо коли йдеться про допомогу країнам, що є сторонами міжнародного озброєного конфлікту. Надмірне узагальнення даних не дозволяє виокремити передумови та фактори підтримки одними країнами інших. Зокрема, наявний корпус досліджень не дозволяє одностайно пояснити мотивації країн-донорів за наданням допомоги Україні у ході війни проти Росії.

Дане дослідження прагне розширити академічну дискусію щодо мотивації надання міжнародної допомоги та з'ясувати комунікаційний аспект власних мотивацій під час повномасштабного етапу російсько-української війни (2022 - ...), адже, попри початок війни ще у 2014 році, міжнародна допомога Україні набула безпрецедентних обсягів саме після початку повномасштабного етапу. Так, на 29 лютого 2024 року, країни-партнерки (включно з ЄС) загалом надали або пообіцяли Україні 125,4 млрд євро фінансової допомоги, 107,66 млрд євро військової допомоги та 17,44 млрд євро гуманітарної допомоги (Kiel Institute, 2024). Усього йдеться про 259,14 млрд євро з урахуванням допомоги, інформація про точну дату надання якої недоступна. Крім того, ці суми не враховують фінансової допомоги, яку Україна отримала від Міжнародного валютного фонду в рамках різноманітних програм, які не зосереджуються на поєнній підтримці. Разом із тим, МВФ є одним з основних донорів до українського бюджету на 2023-2024 роки.

Таким чином дослідження має на меті визначити риси, унікальні для геополітичного становища країн-донорів та України, та виокремити домінуючі мотивації надання міжнародної допомоги країнами-донорами у їхній комунікації на державному рівні та комунікації, яку пропонують засоби масової інформації (ЗМІ). Робота розглядатиме надання міжнародної допомоги на білатеральній основі та досліджуватиме фреймінг мотивацій країн-донорів на прикладі трьох країн: США, Японії та Данії. Така вибірка була обрана з огляду на частку наданої Україні допомоги до ВВП країн у 2021 році, з урахуванням обсягу допомоги в реальному вимірі. Дослідження розглядає міжнародну допомогу у визначенні Акту про міжнародну допомогу США (Foreign Assistance Act, 1961), тобто “будь-який матеріальний або нематеріальний ресурс, наданий урядом Сполучених Штатів ... іноземній державі або міжнародній організації ... включно з, але не обмежуючись, будь-яким навчанням, послугами або технічною допомогою, об'єктами нерухомого, рухомого або змішаного майна, сільськогосподарських товарів, доларів США та будь-якої валюти будь-якої іноземної країни, що є власністю Уряду Сполучених Штатів”. Таке визначення найбільш повно охоплює концепт міжнародної допомоги в цілому, на відміну від одного з найбільш поширеного її типу офіційної допомоги на розвиток (Official development assistance, ODA). Остання, у визначенні Організації економічного розвитку та співробітництва (2024), є допомогою, спрямованою передусім на розвиток економік та добробуту країн, що розвиваються (наприклад, з метою покращення освіти,

медицини, інфраструктури тощо). По-перше, таке визначення допомоги не включає в себе військову допомогу, яка є другим найбільшим типом допомоги, яку Україна отримала під час повномасштабної війни. По-друге, допомога, що надавалася Україні під час великої війни може мати ознаки одночасно декількох типів допомоги, що в такій класифікації не дозволяє категоризувати її для цілей цього дослідження.

Аналітичне питання, яке постає, є наступним: Таким чином, аналітичне питання, яке постає, є наступним: **“Які мотивації країни-донори комунікують в контексті надання міжнародної допомоги Україні у контексті російсько-української війни?”**. Для відповіді на нього я методом контент-аналізу фреймів проаналізую офіційні документи, прес-релізи, публікації у ЗМІ редакційних матеріалів та інтерв'ю офіційних осіб країн-донорів (лідерів політичних партій, очільників уряду та державних інституцій) обраних країн на предмет аргументацій, які країни надають у підтримку своїх рішень про допомогу Україні. **Крім того, я використаю елементи аналізу зовнішньої політики для того, аби зрозуміти, які визначені фрейми втілюють мотивації конкретних країн з огляду на їхні стратегічні цілі.**

Дослідження матиме пошуковий дизайн, адже попри масивний корпус досліджень на тему міжнародної допомоги як такої, такі дослідження не зосереджуються на конкретних історичних подіях, які могли би відповідати умовам російсько-української війни, а відтак і пояснювати мотивації підтримувати Україну у контексті російсько-української війни.

Робота складається зі вступу, огляду літератури, де я детальніше заглиблюсь в основні течії, які намагаються пояснити природу міжнародної допомоги та опишу національний контекст, аналітичної рамки, де я сформулюю теоретичну рамку свого дослідження і опишу базові припущення, а також презентації результатів дослідження та рекомендацій для публічної політики.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

З середини 20 століття міжнародну допомогу невід'ємно вважають частиною зовнішньої політики держав. Весь корпус досліджень щодо мотивацій донорів можна умовно розділити на дві групи: такі, що пояснюють причини надання міжнародної допомоги *власними інтересами* донорів та такі, що пояснюють їх *гуманітарними* мотивами (Swiss, 2017; McKinley & Little, 1979).

Однією з найбільш популярних течій є **теорія реалізму**, яка вбачає держави як раціональних акторів, які у зовнішньополітичній діяльності завжди переслідують власні інтереси (Alesina & Dollar, 2000). Ганс Моргентгау, якого вважають “батьком” теорії міжнародних відносин, вбачає основою відносин між державами боротьбу за владу (influence and power), і міжнародну допомогу розглядає як інструмент здобуття влади та інших базових інтересів держави, таких як безпека (Morgenthau, 1948). Безпекові мотиви можуть проявлятися у підтримці географічно близьких країн (De Mesquita & Smith, 2009). Безпекою може бути, зокрема, підтримка союзників, і шляхом надання їм допомоги країни-донори підтримують стійкість міждержавних союзів. До такої політики передусім вдаються США (Meernik et al., 1998). При цьому, на початку 21 століття міжнародна допомога здебільшого зумовлювалася стратегічними інтересами донорів, а не розвитковими (development theory) чи безпековими, роль яких зменшилася із закінченням Холодної війни (Bandyopadhyay & Vermann, 2013). Наприклад, донори очікують підтримку своїх інтересів на міжнародній арені з боку реципієнтів, запровадження вигідних для донорів політик, сприятливих умов торгівлі (Dudley & Montmarquette, 1976; De Mesquita & Smith, 2009). Зокрема, виділення допомоги залежатиме від розуміння донором, чи зможе він досягнути своїх цілей цією допомогою (Balla & Reinhardt, 2008).

Крім того, прихильники теорії **міжнародної політичної економії** вважають стратегічними передусім економічні інтереси країн-донорів, а міжнародну допомогу розглядають як спосіб економічної дипломатії (Olivie et al., 2020). Теорія розглядає економічні та політичні інтереси як невід'ємні одне від одного. Так, після сплеску деколонізації країн Африки у середині 20 століття, чільними донорами для цих країн виступали їхні колишні колонізатори та інші донори, які в цих країнах переслідували комерційні інтереси та були зацікавлені у збільшенні обсягів торгівлі з ними. Іншим прикладом є лобіювання етнічними групами у країні-донорі виділення допомоги їхнім країнам походження (Bandyopadhyay & Vermann, 2013). При цьому сучасні дослідження свідчать про те, що фінансова допомога часто грає на користь окремих стейкхолдерів у країні-донорі (наприклад, вони мають економічний інтерес у виробництві капіталомістких товарів, які згодом експортуються до країни-реципієнта допомоги), що і мотивує до надання допомоги (Milner & Tingley, 2010). Відповідно політика щодо міжнародної допомоги відображатиме не стільки державні інтереси на загал, як інтереси окремих внутрішніх груп: партій, компаній, суспільних груп, особ. Крім того, дослідники цієї течії зосереджуються на відносинах сили між донором та реципієнтом, економічних результатах надання допомоги та питаннях концесій (De Mesquita & Smith, 2009), на які кожна зі сторін готова піти в рамках угоди.

У той же час, **конструктивісти** у своєму трактуванні міжнародної допомоги фокусуються на рівні субнаціональних акторів та зосереджуються на відносинах внутрішніх гравців, наприклад, партій, з точки зору переконань та ідей, які формують політику країни в цілому. Основною засадою такої думки є те, що держава не є

автономним актором, а національний інтерес не завжди відповідає інтересам домінуючої суспільної групи (Meernik et al., 1998). Велику роль у теорії конструктивізму відіграють, передусім, моральні переконання, що йде корінням у **гуманітарну теорію**, яка фокусується на потребах країн-реципієнтів, та вважає моральні постулати ключовою мотивацією надавати допомогу третім країнам. Хоча прихильники гуманітаризму не заперечують важливість власних інтересів держави у провадженні зовнішньої політики (Lumsdaine, 1993), Ламсдейн у своїй ключовій праці робить висновок, що у другій половині 20 століття розвинені країни здебільшого надавали міжнародну допомогу внаслідок відчуття власної гуманітарної відповідальності. На його думку, “моральні погляди формують міжнародну політику, а дії держав часто відображають цінності та принципи, властиві їм”. До гуманітарного погляду частково можна долучити надання допомоги з метою демократизації та покращення загального рівня життя, що набуло популярності наприкінці минулого століття (Vermeo, 2011). Основним припущенням такої теорії є те, що обсяг міжнародної допомоги для кожної країни є пропорційним до її економічних потреб та потреб для загального добробуту (McKinley & Little, 1979).

Про важливий фактор у наданні міжнародної допомоги говорять також дослідження, що фокусуються на внутрішній підтримці надання такої допомоги. Це важливо передусім тому, що будь-яка допомога іншій країні є бюджетними видатками країни-реципієнта, які могли бути спрямовані на інші цілі, зокрема внутрішні статті (Lancaster, 2007). Аби ухвалювати рішення про виділення фінансів для допомоги іншій країні, державам необхідно мати підтримку не лише серед законодавців, але й тих, хто їх обирає.

Допомогти у вимірюванні суспільних настроїв та рівня підтримки фінансування інших країн можуть бути соціологічні опитування, проте почасти вони можуть мати значні вади, адже респонденти часто не є поінформованими про обсяг міжнародної допомоги у структурі ВВП їхньої країни, а також не знати, на які цілі ця допомога витрачається реципієнтами і яким чином (Otter, 2010). Як наслідок, для цих цілей часто використовують публікації у засобах масової інформації (Van Belle et al., 2004).

Медіа можуть відігравати важливу роль для дослідження мотивацій підтримки інших країн у декількох розрізах. З одного боку, медіа можуть бути індикатором суспільних настроїв, адже керуються принципом подавати таку інформацію та в такий спосіб, яка буде цікава читачеві. Проте в такому разі висвітлення у ЗМІ не обов’язково матиме наслідком підтримку країни-реципієнта з боку урядів держав, адже лише відображає інтерес суспільства до певної теми (Robinson, 1999). З іншого боку, є група досліджень, яка свідчить на підтримку так званого “Ефекту CNN” – тобто здатності медіа породжувати активні дії у відповідь на певні явища з боку як суспільства в цілому, так і владних еліт, а відтак впливати на публічну політику. Зрештою, незалежно від того, чи є медіа лише показником інтересу суспільства, чи може напряму впливати на дії держави, цей фактор залишається важливим, адже є інструментом для політиків оцінювати потенційну суспільну реакцію від тих чи інших дій (Potter & Belle, 2004). Наприклад, дослідження Поттера та Белле (Potter & Belle, 2004) доводить, що рівень висвітлення у ЗМІ здійснював суттєвий вплив на дистрибуцію міжнародної допомоги у Японії.

Хоча гуманітарними мотивами можна пояснити чимало випадків надання міжнародної допомоги, серед реципієнтів ключових донорів не спостерігається

надання переваги найбільш нужденним країнам (Olofsgård, 2022). Емпіричні дослідження переважно свідчать на підтримку реалістичної парадигми, в якій міжнародна допомога слугує власним інтересам донорів (Olivie et al., 2020; Alesina & Dollar, 2000; McKinley & Little, 1979; Balla & Reinhardt, 2008). Разом із тим, такі дослідження переважно ґрунтуються на агрегованих даних про міжнародну допомогу за великий проміжок часу, водночас припущення, що донори керуються одними і тими ж мотиваціями без врахування політичної та економічної ситуації у країнах-реципієнтах у конкретний момент, може редукувати дискусію до пошуку єдиної відповіді і тим самим викривлювати її. Так, наприклад, держави у процесі виділення допомоги зважають на те, чи перебуває ця країна у стані конфлікту, або ж географічно наближена до нього, які передумови цього конфлікту та його інтенсивність (Balla & Reinhardt, 2008). Внаслідок того, що зовнішня та внутрішня політики включають в себе надзвичайно велику кількість процесів, що відбуваються одночасно між сотнями й тисячами акторів, навряд існує єдине пояснення до того, чому донори вдаються до міжнародної допомоги.

Відтак моє дослідження покликане доповнити наявні дослідження таким, що зосереджується на дослідженні конкретного кейсу та мотивів різних країн у наданні допомоги Україні під час повномасштабної війни проти Росії (2022 - ... роки).

Аналітична проблема полягає у тому, що наявний корпус досліджень не дозволяє одноставно припустити мотивації за наданням допомоги Україні у ході війни проти Росії. Поодинокі матеріали, які досліджують передумови підтримки України, очікувано зосереджуються на ролі географічної відстані країни-донорки до України та/чи Російської Федерації, що зумовлює їхні безпекові мотивації підтримувати Україну (Trepanowski et al., 2023), яка виступає певним буфером для географічно наближених країн.

Крім того, російсько-українська війна вирізняється низкою обставин, які не дозволяють проводити паралелі з іншими міжнародними збройними конфліктами у розрізі комунікації. Так, повномасштабне російське вторгнення стало загрозою для всього континенту, адже Україна є найбільшою країною Європи та з точки зору глобалізації залучена у велику кількість процесів міжнародної політики та торгівлі, є учасницею міжнародних організацій та об'єднань. Також країна багато років отримувала фінансову та технічну підтримку від партнерів у ЄС та США для розбудови демократії та вільного ринку, побудови сталих інституцій та нарощування потенціалу. На відміну від Боснійської війни (1992-1995), сторони війни ще не консолідували державу після розпаду Югославії та були слабкими, а відповідно не мали чітко визначеної геополітичної позиції. Як наслідок, на початку війни допомога від інших країн надходила переважно не від держав, а від недержавних акторів в інших країнах, та була переважно гуманітарною, а на загал політика донорів щодо сторін збройного конфлікту була невизначеною (Pellicciari, 2022).

Натомість у випадку з Україною ще напередодні початку великої війни країни, з якими у України були тісні дипломатичні зв'язки, розпочали санкціонування уряду та публічних діячів Росії. Країни-партнерки в особі країн ЄС, США, Британії та інших країн Великої Сімки активізували надання Україні допомоги за декілька тижнів після початку повномасштабної війни, переконавшись у здатності України оборонятися.

Відповідно, існує потреба дослідити мотивації, які притаманні донорам, які підтримують Україну у сучасному геополітичному контексті.

Попри те, що всі ці аргументи залишаються справедливими на початок 2024 року, і Росія продовжує повномасштабну агресію проти України (що залишає актуальними безпекові мотивації допомоги) та нарощує атаки проти цивільного населення (що залишає актуальними гуманітарні мотивації донорів), дані свідчать про падіння фінансової та військової допомоги, а також спостерігаються дедалі триваліші затримки щодо рішень про її виділення. Найбільш яскравими прикладами є затримка у декілька місяців з боку ЄС щодо затвердження Плану України з фінансуванням на 50 млрд євро на три роки, а також пакет допомоги від США на 60 млрд дол, з яких 8 млрд дол фінансової допомоги.

Військова допомога є критичною для України, чий запаси зброї, здатність виробляти нову зброю та транспортні засоби є неспівмірною зі спроможностями ворога. Крім того, є озброєння, без якого Україна не може самостійно чинити опір ворогу у певних ситуаціях: передусім захист неба, для чого потрібні літаки та системи протиповітряної та протиракетної оборони.

Питання міжнародної фінансової допомоги також є критичним для України, адже з 2022 року річний дефіцит державного бюджету сягає 38-40 млрд дол, або половину всіх видатків держави. При цьому близько половини бюджету спрямовується на безпеку та оборону: виробництво та закупівлю техніки, боєприпасів, грошове забезпечення військових. Такі оборонні видатки не можуть покриватися коштом міжнародних партнерів, натомість зовнішнє фінансування є критичним для функціонування цивільного сектору держави під час війни.

Практична проблема полягає у тому, які повідомлення у стратегії комунікацій українських топ посадовців із своїми візаві у країнах-партнерах та громадянами цих країн-партнерок повинні бути ключовими з метою збільшити надходження міжнародної допомоги в Україну.

Таким чином, аналітичне питання, яке постає, є наступним: *“Які мотивації комунікують країни-донори у ході надання міжнародної допомоги Україні у контексті російсько-української війни?”*

Крім мотивацій країн-донорів надавати допомогу іншим країнам, необхідно зважати і на супутні внутрішні та зовнішні політичні фактори. Наприклад, попри величезний масштаб гуманітарної катастрофи в Україні, спричиненої російською війною, у світі є інші гуманітарні кризи, які також потребують зовнішньої підтримки на кшталт Ефіопії, Ємену та Сомалі (Olofsgård, 2022), особливо якщо брати до уваги моральний імператив за Ламсдейном. У 2023-2024 роках також постала ескалація війни в Ізраїлі, яка частково змістила увагу країн-партнерів з української війни. Атака ХАМАСу на Ізраїль у жовтні 2023 року спонукав основних донорів України, передусім США, до поділу ресурсів на зовнішню допомогу між, зокрема, Україною та Ізраїлем.

АНАЛІТИЧНА РАМКА

Концептуалізація

Існує багато підходів до типологізації міжнародної допомоги. Так, вона може відрізнитися за типом на **фінансову, військову та гуманітарну**. Така допомога може надаватися від донорів до реципієнтів у вигляді різноманітних товарів та послуг, фінансових ресурсів, технічної допомоги (Trepanowski et al., 2023).

Залежно від того, який суб'єкт виступає донором міжнародної допомоги, вона поділяється на **білатеральну та мультилатеральну**.

Мультилатеральною допомогою є така, де донором виступає об'єднання декількох держав, наприклад Світовий банк, ООН, Міжнародний валютний фонд. В такому разі підставою надання допомоги виступатиме угода між організацією, до якої роблять внески країни-члени, та державою-реципієнтом (Klingebiel, 2013). Перевагою такої допомоги є об'єднання зусиль для досягнення загальних цілей, таких як подолання бідності. Натомість, за такого механізму кожна окрема країна має менше гнучкості у переслідуванні своїх мотивацій та цілей, а також менше можливостей впливати на те, кому саме надається допомога (Werker, 2012).

З іншого боку, існує **білатеральна міжнародна допомога**, рішення про виділення якої санкціонується урядом держави-донора та спрямовується напряму уряду держави-реципієнта, а відтак є результатом двосторонніх відносин між цими державами (Swiss, 2017). Природа білатеральної допомоги дозволяє донорам використовувати її як інструмент зовнішньої політики, зокрема інструменталізувати для досягнення власних цілей.

Крім того, є випадки, де неможливо чітко відрізнити мультилатеральну допомогу від білатеральної внаслідок процесу ухвалення рішень: наприклад, виділення допомоги від Європейського союзу вимагає залучення у проектування такої допомоги від кожної держави-членкині, а не просто здійснення внесків у загальний пул допомоги (Klingebiel, 2013).

Як наслідок, саме білатеральна допомога є в центрі досліджень науковців про те, що мотивує донорів надавати фінансову, військову та гуманітарну допомогу іншим країнам, а також про те, куди зрештою ці потоки спрямовуються. Дане дослідження також розглядатиме білатеральну допомогу.

У розрізі цілей допомоги, **міжнародна військова допомога** визначає допомогу, яка добровільно надається країною-донором з метою використання країною-реципієнтом у військових цілях. Може надаватися у відмінних одна від одної формах. Так, це можуть бути фізичні знаряддя для ведення війни (наприклад, боеприпаси, гаубиці, танки, літаки тощо), навчання (тренування військового персоналу), коштів на закупівлю техніки, засоби захисту (бронежилети, каски). **Міжнародна гуманітарна допомога** також може надходити у різних формах: товари та продукти першої необхідності для людей, які знаходяться у критичних ситуаціях, медичні послуги, освіта.

Міжнародна фінансова допомога – це кошти, які добровільно надаються донором на користь країни-реципієнтам. Така допомога може надаватися у формі грантів, позики чи гарантій. Часто супроводжується узгодженими сторонами умовами (conditionality), які країна-реципієнт зобов'язується виконати. Для білатеральної

допомоги притаманні такі обмеження у шляхах використання коштів: наприклад, лише на розвиток бізнесу, лише на підтримку соціальних виплат. Міжнародна фінансова допомога також не є прямими іноземними інвестиціями, оскільки рішення про надання коштів приймається на рівні урядів або міжнародних організацій (проти допомоги на рівні підприємств або недержавних фондів). Відмінність такої допомоги полягає в тому, що обмінюваний ресурс є уніфікованим. Тобто, допомога здійснюється у вигляді коштів у фіатній валюті, емітентом якої є країна-донор.

З огляду на академічну літературу щодо надання міжнародної допомоги можна виокремити чотири основні групи мотивацій:

Безпекові мотивації – такі, що зумовлені прагненням країн-донорів убезпечити власну державу, її громадян від фізичних, економічних та соціальних небезпек;

Політичні мотивації – такі, що передбачають прагнення держави отримати політично вигідну “плату” за допомогу, збільшити свій вплив на міжнародній арені або ж прихильність виборців всередині країни. Також можуть бути внутрішньополітичні мотиви: боротьба груп/осіб за електорат, владу та вплив всередині країни.

Економічні мотивації – такі, що передбачають прагнення держави-донора отримати певну економічну перевагу від держави-реципієнта внаслідок покращення умов міжнародної торгівлі, екстерналій у вигляді нижчих цін на певний ресурс;

Гуманітарні мотивації – такі, що мають на меті покращити гуманітарне становище у державі-реципієнті, тобто покращити рівень життя, зменшити рівень голоду чи бідності, полегшити страждання населення держави-реципієнта внаслідок тих чи інших криз.

Для аналізу я агрегую такі мотивації у дві основні категорії: стратегічні (безпекові, політичні, економічні) та гуманітарні.

Дослідження розглядатиме фрейми мотивацій, розуміючи, що комунікація через медіа та офіційні ресурси є вторинним вираженням дійсної мотивації. Фреймом у комунікаціях називають інструмент, який медіа та інші публічні актори використовують для формування певної громадської думки, зокрема шляхом акцентування на окремих аспектах реальності (Semetko & Valkenburg, 2000). У той же час, фрейм – це набір елементів однієї ідеї, які об’єднані спільною концепцією для просування певного способу мислення, мобілізації суспільства, демобілізації опонентів обговорення та аргументації певної проблеми чи ситуації у певний спосіб (Snow & Benford, 1988). За Крідом (2002), всі тексти складаються з наборів елементів ідей, пов’язаних єдиним центральним концептом, тобто фреймом. Відтак фреймування країнами потреби підтримувати Україну є відображенням мотивацій, що лежать в основі фрейму.

Теоретична рамка дослідження

Робота розглядає міжнародну допомогу як складову зовнішньої політики держав, а відтак дослідження спирається на теорію міжнародних відносин. Такий вибір ґрунтується на тому, що з середини минулого століття дослідження майже одноставно визначає міжнародну допомогу як один із інструментів досягнення цілей держави-донора, і в межах такого погляду виокремлює різні цілі донора. Наприклад, за теорією **реалізму** такі цілі переслідуватимуть набуття більшого впливу донора на геополітичній арені, **гуманізму** – покращення стану життя людей у кризових станах або ж загалом

покращенню рівня життя суспільства, **політичної економії** – комерційні вигоди внутрішніх еліт.

Натомість наявний корпус досліджень дозволяє припустити, що в реальності донори надають міжнародну допомогу реципієнтам, керуючись великою кількістю мотивів та факторів, а також враховують визначені державою стратегічні напрямки розвитку та інші доступні інструменти зовнішньої політики для досягнення цілей. Відтак звуження даного дослідження до однієї з теорій є недоцільним, адже його мета - визначити, які саме фактори домінують у рішенні донорів підтримувати Україну.

Теоретичні очікування

Мотивації країн надавати міжнародну допомогу можуть бути зумовлені низкою факторів, водночас звуження досліджуваного періоду до повномасштабної російсько-української війни дозволяє вважати рівними такі фактори як інтенсивність конфлікту чи колоніальні зв'язки. Натомість фактором, який може по-різному впливати на мотивації країни з-поміж обраної вибірки, є географічне розташування (Balla & Reinhardt, 2008). Наприклад, більша географічна наближеність до країни, на території якої ведуться бойові дії, може зумовлювати більшу роль безпекових мотивацій у наданні допомоги (Trepanowski et al., 2023).

Переслідування власних інтересів донорів є превалюючим поясненням надання міжнародної допомоги від одних країн до інших (Morgenthau, 1948). Для формулювання теоретичного очікування доцільно об'єднати безпекові, політичні та економічні інтереси держави в одну категорію стратегічних мотивацій, адже кожен із цих напрямів визначає стратегію держави у відповідній сфері.

Таким чином очікується, що, хоча географічний фактор може зумовлювати різницю між складовими стратегічного інтересу між різними країнами, незалежно від географічного розташування такі країни використовуватимуть фреймування допомоги Україні крізь стратегічний інтерес у комунікації.

Разом із тим, наявна література, хоч і значно розділена між прихильниками гуманітаризму та реалізму, не заперечує важливості гуманітарних мотивів країн-донорів (Lumsdaine, 1993). Часто такі альтруїстичні мотиви співіснують із “реалістичним” поглядом щодо боротьби за владу. Така мотивація може бути зумовленою не лише безпосередньо прагнення полегшити критичний стан населення чи певних його груп в країні-реципієнті. Також фактором може бути прагнення країни брати на себе відповідальність за глобальні проблеми разом з іншими країнами, підкреслюючи міждержавну єдність, та мати відповідний статус в очах світу (Otter, 2010). Крім того, є країни, які історично багато власних ресурсів виділяють на гуманітарні цілі в інших країнах. Тож припускається, що фреймування допомоги Україні через гуманітарні мотиви певною мірою будуть спостерігатися у комунікації всіх країн, обраних для дослідження.

Відповідно, можна зробити перші два припущення:

Теоретичне очікування 1. *Фреймування комунікації країни щодо надання міжнародної допомоги Україні через стратегічний мотив є найбільш яскравим незалежно від географічного розташування країни-донора.*

Теоретичне очікування 2. *Фреймування надання допомоги Україні через гуманітарні мотиви буде спостерігатися в усіх досліджуваних країнах.*

Важливим аспектом роботи буде дослідження комунікації, яка здійснюється через канали засобів масової інформації. Публікації у медіа можуть не лише розкривати повідомлення, які поширюються на внутрішню аудиторію країни-донора та впливати на внутрішню підтримку надання допомоги, але й виявити, як політики транслують свої мотиви підтримки України для своїх виборців.

З огляду на різні канали комунікації, ймовірно, що фреймування надання допомоги Україні через гуманітарний мотив буде більш яскравим в офіційній комунікації країн, адже комунікація ЗМІ не є повністю репрезентативною до публічної позиції країни, а відтак не містить фактору прагнення країни до формування певного статусу на міжнародній арені. Натомість ЗМІ частіше, ніж офіційні повідомлення та документи, використовуватимуть фреймування надання допомоги через стратегічний мотив та вигоди для країни-реципієнта.

Відтак, третім припущенням цієї роботи є:

Теоретичне очікування 3. *Фреймування надання допомоги Україні через власні стратегічні інтереси країн-донорів, ймовірно, буде більш вираженим у публікаціях у медіа, що працюють на внутрішню аудиторію країни-донора, ніж в офіційній комунікації органів влади, спрямованих на іноземну аудиторію.*

Моргентау (1962) стверджує, що різні типи міжнародної допомоги найкраще відповідають різним цілям. Так, гуманітарна допомога в його баченні є неполітичною та відповідає запиту на кризу в іншій країні, фінансова допомога, яку він називає “хабарем”, буде “купувати” політичну прихильність. Військова допомога є також видом хабара, за який донор купує геополітичні вигоди (Morgenthau, 1962). При цьому остання з більшою ймовірністю зумовлена власними безпековими мотивами та цілями зовнішньої політики (Milner & Tingley, 2011). Разом із тим, типи допомоги можуть бути взаємозамінними, і певною мірою військові цілі можуть переслідуватися фінансовою допомогою (Milner & Tingley, 2013).

У контексті повномасштабної російсько-української війни, наразі Україна потерпає від російської агресії не лише у вигляді бойових дій між комбатантами, але й атак на цивільне населення (нон-комбатантів), цивільну інфраструктуру (передусім, енергетичну), спричинених гуманітарних та техногенних катастроф. Крім того, має місце економічна агресія у вигляді атак на логістичні шляхи та морські порти. Комплексний характер російської військової агресії та виклики, що з нього випливають, вимагають комплексної допомоги для підтримки України країнами-донорами. Крім того, вплив (impact) допомоги тісно переплетений, адже здатність України наповнювати бюджет, зокрема через фінансову допомогу, визначає її здатність утримувати військо, що є рівноважливим із наявністю засобів для ведення війни. Гуманітарна допомога, що ставить на меті підтримку цивільного населення та полегшення кризи, сприяє загальній стабільності серед населення, що теж важливо для військових успіхів України.

Відтак я очікую, що попри різний характер військової, фінансової та гуманітарної допомоги, яку отримує Україна, країни-донори будуть тісно пов'язувати всі типи допомоги, і фреймування надання допомоги не залежатиме від її типу. Отже, четвертим припущенням роботи є:

Теоретичне очікування 4. *Фреймування мотивів надання допомоги Україні у комунікації країн-донорів, ймовірно, не буде відрізнятися залежно від типу допомоги в межах конкретної країни.*

Таким чином, дослідження не лише допоможе ідентифікувати, які фрейми країн-донори використовують для комунікації надання міжнародної допомоги Україні у контексті російсько-української війни, але й визначити, чи залежать ці фрейми від каналу комунікації та типу допомоги, що надається.

ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження використовуватиме якісний метод аналізу. Такий метод є найбільш доречним з огляду на те, що дослідження зосереджується на аналізі мотивацій країн-донора з фокусом на комунікаційній складовій країн-донорів. Якісний дизайн дозволяє широко дослідити предмет дослідження шляхом аналізу матеріалів, що виявляють різні точки зору та досвіди різних країн. Основною перевагою якісного дослідження є те, що основою для аналізу є матеріали з різних джерел та у різних форматах даних (Creswell, 2014), у даному випадку – новини, статті та інтерв'ю у онлайн-медіа, офіційні документи держав-донорів, публікації на сайтах офіційних представництв та органів державної влади держав-донорів.

Для аналізу матеріалів я буду застосовувати якісний фреймінг-аналіз як вид контент-аналізу. Контент-аналіз як аналітичний метод з'явився на початку 20 століття, проте тривалий час вважався кількісним підходом до аналізу якісних даних (Hsieh & Shannon, 2005). Натомість як розповсюджений якісний метод, контент-аналіз постав ближче до 2000-х років. Такий метод зосереджується на аналізі текстових матеріалів крізь призму дослідження мови з метою класифікації елементів великого обсягу текстів у чітко виділені змістові (content) категорії. Зокрема, контент-аналіз використовується для виявлення цілей комунікації, пропаганди, культурних особливостей комунікації, фокусу уваги суспільства (Weber, 1990). Фреймінг-аналіз при цьому дозволяє глибоко дослідити контекстуальні значення текстових одиниць для ідентифікації окремих тем, або фреймів (Esser & D'Angelo, 2003). Основне припущення фреймінг-аналізу полягає у тому, що фрейми є невід'ємною властивістю текстів (Creed et al., 2002). За Крідом (2002), такий аналіз досліджує лінзи, крізь які соціальні актори подають інформацію з метою суспільної мобілізації чи публічної політики, і ставить собі за мету визначити, яким чином окремі елементи ідей у тексті пов'язані між собою сенсовими “рамками”, себто фреймами. Дослідження фреймів часто застосовується в аналізі публічної політики для ідентифікації ключових повідомлень акторів, адже фрейми використовуються для формування суспільної думки (An & Gower, 2009). Також фрейми досліджують у діяльності ЗМІ, адже медіа у процесі формування матеріалу та відбирання інформації створюють фрейми, крізь які читачі сприймають та оцінюють поданий контент (Semetko & Valkenburg, 2000).

Контент-аналіз фреймів базується на суб'єктивній інтерпретації одиниць запису (слів, значення слів, речень, тем, абзаців) тексту або тексту загалом з урахуванням контексту, завдяки чому контент-аналіз дозволяє виявити як явні, так і неявні сенси досліджуваних матеріалів. Такий метод найкраще відповідає меті дослідження, адже дозволяє ідентифікувати, як державні та недержавні актори прагнуть подавати мотиви надання допомоги Україні крізь різні канали комунікації та стосовно різних типів допомоги, зокрема для мобілізації внутрішньої підтримки такого інструменту зовнішньої політики. Крім того, серед переваг контент-аналізу варто зауважити можливість аналізу даних у “природному середовищі”, без втручання дослідника у їхнє створення.

Існують різні підходи до проведення контент-аналізу. Найбільш доречним для мого дослідження є так званий індуктивний контент-аналіз фреймів. Такий підхід використовується, коли існує обмежена кількість досліджень чи літератури щодо об'єкту дослідження, внаслідок чого визначення категорій контенту заздалегідь є

недоречним (Hsieh & Shannon, 2005). Натомість, перелік кодів (codebook) розробляється у ході аналізу текстів, поступово розширюючись.

Контент-аналіз має також обмеження, передусім у вигляді потенційних упереджень у виборі текстів для аналізу та похибці інтерпретації елементів тексту дослідником (Creswell, 2014). Зменшити ризик другого обмеження можливо, залучивши другого незалежного аналітика для проведення аналізу матеріалів, що не є можливим в рамках даного дослідження.

Вибір країн для дослідження здійснювався у декілька етапів з огляду на те, що дослідження покликано дослідити фрейми мотивацій надавати допомогу Україні з урахуванням географічного фактору.

У виборі країн для дослідження я послуговуюся стратегією “різномаїтих кейсів” (Seawright & Gerring, 2008). Так, країни обираються за принципом різноманітності за обсягом наданої Україні допомоги до ВВП країни за 2021 рік та за географічним фактором.

Спершу, за основу береться перелік країн у висхідному порядку за часткою наданої Україні допомоги до ВВП країни-донора у 2021 році згідно даних Kiel Institute (Trebesh et al., 2024). Для того, аби кейси були різноманітними за цією ознакою, я умовно розподіляю їх на три категорії – такі, частка допомоги до ВВП яких перевищує 1%, такі, де частка знаходиться у діапазоні 0,2 - 1% та такі, де частка допомоги менша за 0,2%. Далі визначається глобальний регіон країни: Європа, Азія, Австралія та Океанія, Америка, Африка. Так, у першій групі опинилися 4 європейські країни, у другій – 13 європейських та 2 американські, у третій – 14 європейських, 6 азійських та 2 з Австралії та Океанії. У кожній групі для кожного регіону обирається країна, що надала найбільший обсяг допомоги у натуральному вираженні. Таким чином, було визначено чотири країни: Данія, США, Японія та Австралія. Повна таблиця з процесом відбору кейсів знаходиться у Додатку 1, скорочений процес відбору підсумовано у таблиці 1 нижче:

Таблиця 1. Відбір країн для дослідження			
Країна	Частка допомоги до ВВП, %	Регіон	Обсяг наданої допомоги (млрд євро)
Естонія	1,55	Європа*	0,54
Данія	1,38	Європа*	5,14*
Литва	1,22	Європа*	0,76
Латвія	1,14	Європа*	0,43
Канада	0,31	Америка*	5,75
Сполучені Штати	0,31	Америка*	67,07*
Японія	0,13	Азія*	5,92*
Австралія	0,04	Австралія та Океанія*	0,59*

Південна Корея	0,03	Азія*	0,57
Нова Зеландія	0,02	Австралія та Океанія*	0,05
Туреччина	0,01	Азія*	0,07
Тайвань	0,00	Азія*	0,03
Індія	0,00	Азія*	0,00
Китай	0,00	Азія*	0,00

Примітка. Процес вибору країн на основі частки наданої Україні допомоги до їхнього ВВП у 2021 році, регіону та обсягу наданої допомоги у натуральному вираженні. Розрахунок на основі даних Kiel Institute (Trebesch et al., 2024)

Таким чином для дослідження я обрала чотири країни-донори України: Данія, Японія, США та Австралія.

Матеріалами для аналізу є два типи текстової інформації. Перше, це публікації у загальнонаціональних онлайн-медіа досліджуваних країн-донорів, не менше двох на кожну країну. Всі публікації аналізуються англійською мовою, матеріали, складені мовами, крім англійської, були перекладені на англійську з використанням програмного забезпечення DeepL. Другим типом текстової інформації є офіційна комунікація країн-донорів, що міститься на офіційних веб-сайтах органів влади країни-донора, в офіційних документах таких як угоди, комюніке. Для кожного типу матеріалів було відібрано по 10 текстових публікацій, які, в свою чергу, порівну поділені у проміжку 10 лютого - 10 березня 2023 та 2024 років відповідно. Такий період обрано за принципом двох тижнів до та після першої та другої річниці повномасштабної російсько-української війни, адже у цей період відбувається активна комунікація країн-партнерів щодо України, що часто супроводжується наданням допомоги. В свою чергу, поділ на два роки зумовлений тим, аби дані щодо мотивацій донорів були послідовними у часі.

Усі публікації у медіа обирались вручну. Спершу ідентифікувалися великі медіа у кожній країні з використанням ресурсу SimilarWeb. Відбір проводився вручну шляхом пошуку відповідних матеріалів перевірялися власники ЗМІ та інформація щодо надійності ЗМІ (чи були випадки поширення фейків, упередженості). Далі наведена інформація про відібрані медіа, їхню аудиторію та власників:

Таблиця 2. Інформація про медіа, обрані для дослідженні			
Країна	Назва ЗМІ	Власники	Аудиторія (кількість переглядів за місяць)
США	Washington Post	Nash Holdings (Джеф Безос)	140 млн (попри міжнародне значення, понад 80% аудиторії мешкають у США)
США	New York Times	The New York Times Company (Родина Окс-Сулзбергер)	657 млн (попри міжнародне значення, понад 80% аудиторії мешкають у США)

США	Financial Times	The Financial Times Ltd. (Nikkei Inc., власниками є працівники компанії)	31,3 млн (попри міжнародне значення, понад 80% аудиторії мешкають у США)
Японія	Japan Times	News2u Holdings, Inc., власниками є працівники компанії	9,4 млн
Японія	Nikkei Asia	Nikkei Inc., власниками є працівники компанії	289 млн (медіа покриває весь азійський регіон, проте 93% аудиторії мешкають у Японії)
Австралія	Sydney Morning Herald	Nine Entertainment Co.	81,9 млн
Австралія	The Weekend Australian	News Corp Australia (родина Мурдок)	23 млн
Данія	Dr.dk	Держава, суспільний мовник	107,7 млн
Данія	Altinget	Altinget A/S	3 млн
Данія	Ritzaus	Ritzaus Bureau A/S (консорціум медіагруп)	890 тис

Примітка. Інформація про обрані для дослідження ЗМІ, їхніх власників та аудиторію. Джерело: власні розрахунки на основі даних ресурсу SimilarWeb.

Під час відбору матеріалів для дослідження було виявлено, що найбільші австралійські медіа не містять публікацій щодо допомоги Україні взагалі, а якщо згадки про Україну зустрічаються, то вони не пов'язані ані з підтримкою, ані з перебігом війни. У такому разі було вирішено виключити Австралію з дослідження, адже метою є дослідження фреймів надання допомоги Україні, що неможливо без відповідних матеріалів у ЗМІ.

Зрештою, для трьох країн, що залишилися, було відібрано по 20 для кожної країни, тобто сумарно – 60 текстів. Всі вони були завантажені у єдиному форматі для подальшого аналізу. Для аналізу використовується програмне забезпечення NVivo 14. Спершу, з огляду на обраний індуктивний підхід до фреймінг-аналізу, я детально прочитую всі обрані тексти з метою загального розуміння аналізованого контенту. Далі я визначаю, що одиницями запису у моєму дослідженні є речення, адже одиниця дослідження, тобто фрейми мотивації, не можуть бути виражені одним словом, і зміст на рівні речення якнайкраще слугує для подальшого кодування. Наступним кроком є повторне прочитання текстів, у ході якого релевантна інформація у розрізі речення кодується. Кодування здійснюється не лише за згадкою ключових слів, але з урахуванням контексту та сенсів, закладених у речення, які вказують на мотивації країн надавати допомогу Україні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Як демонструє таблиця 3, дослідження здійснювалося на основі 60 зібраних текстових публікацій у трьох країнах (Японії, США та Данії) у розрізі каналу комунікації (медіа та офіційна комунікація органів влади).

Таблиця 3. Кодбук фреймів надання допомоги Україні країнами-донорами	
Фрейм	Опис
Геополітичний вплив	Геополітичні цілі, переслідувані країною шляхом надання Україні міжнародної допомоги.
Геополітичне позиціонування	Формування геополітичного образу країни як сильної та спроможної, здатної вистояти перед викликами та дотримуватися своїх цілей.
Світове лідерство	Переслідування країною лідерства на міжнародній арені у політичній, економічній, технологічній царині; статусу гегемона у регіоні чи світі.
Збереження світового порядку	Прагнення своїм внеском зберегти усталений світовий порядок та розподіл сил між країнами, уникнути зміни статусу-кво не на свою користь..
Захист союзів	Мета зберегти наявні союзи та партнерства, об'єднання та інші форми міжнародної кооперації.
Конфронтація “Захід - Схід”	Чітко артикульоване протиставлення союзів у вісі “колективного Заходу” та “колективного Сходу”
Світова стійкість	Цілі країни-донора, що переслідують стабільність світової безпеки та економіки.
Регіональна безпека	Прагнення захистити безпекову стабільність у географічному регіоні та поміж країн-сусідів.
Світова безпека	Прагнення захистити світову безпеку у широкому сенсі: упередження нових війн та гуманітарних криз.
Світова економічна стабільність	Цілі, пов'язані з безперервною роботою глобалізованої економіки без фрагментації та розриву ланцюгів постачання.
Гуманітарні поштовхи	Мета відповідати на кризові потреби країни-реципієнта, вразливого населення та людства в цілому.
Полегшення кризи	Реагування на критичні потреби країни-реципієнта, пов'язаних з війною, зокрема внутрішньо переміщених осіб та біженців. Переслідування загальнолюдських цілей таких як протидія глобальному потеплінню.
Доступ до продовольства	Забезпечення вільного доступу до продовольства у регіонах з поширеним рівнем голоду.
Надання базових послуг	Надання доступу до базових соціальних послуг (освіти, медицини) у країні-реципієнті.
Ідеологічна солідарність	Мотиви, пов'язані з єдністю з постраждалим населенням, ідеологічною спорідненістю з країною-реципієнтом

Конфронтація “Демократія Автократія”	Чітко артикульоване протистояння демократичного та недемократичного світу з метою переваги над останнім.
Захист демократій	Прагнення захистити ідеологічно споріднену країну-реципієнта як захист власних цінностей.
Моральний обов’язок	Зосередження на моральному обов’язку надавати допомогу постраждалому населенню.
Просування демократії	Мета висвітлювати демократичні країни як успішні, захищені, такі, що мають широку підтримку. Просування демократизації в світі.
Внутрішня підтримка	Надання допомоги зумовлене внутрішньою підтримкою країни-реципієнта серед населення.
Національний захист	Власні інтереси держави-донора, зосереджені територіально та політично всередині країни.
Підтримка промисловості	Очікування економічних вигод для промисловості країни-донора: військової промисловості, технологічної тощо.
Національна безпека	Переслідування цілі захистити власні кордони та забезпечити населення від будь-якої прямої загрози.

Примітка. Жирним шрифтом виокремлені материнські коди, об’єднані в результаті визначення субкодів.

Згідно індуктивного підходу до контент-аналізу фреймів, у ході опрацювання зібраних матеріалів я розробила перелік кодів (codebook). Таким чином, були визначені первинні коди, які далі були згруповані у такі категорії: Окреслені в літературі основні мотиви надання допомоги: гуманітарні, економічні, політичні та безпекові, прослідковувалися у ідентифікованих фреймах. Разом із тим, економічні часто були нерозривно пов’язані з національними інтересами країни.

Для більш чіткого виявлення теоретичної дихотомії реалізм (власні стратегічні інтереси) - лібералізм (гуманітарні інтереси в масштабах світу) я агрегую фрейми у дві основні категорії: стратегічні (“Геополітика”, “Світова стійкість”, “Внутрішня підтримка”, “Національний захист”) та гуманітарні (“Ідеологічна солідарність”, “Гуманітарні причини”). Врахування фрейму “Ідеологічна солідарність” у гуманітарній складовій зумовлено тим, що академічна література часто долучає надання допомоги з метою демократизації та покращення загального рівня життя до гуманітарної мотивації (Vermeo, 2011).

Примітно, що в результаті аналізу було ідентифіковано повідомлення щодо окремого надання фінансової, гуманітарної та військової допомоги, спільного надання всіх трьох типів допомоги, а також поєднання фінансової та військової допомоги. Натомість парне поєднання гуманітарного виду допомоги з фінансовим чи військовим не було ідентифіковано.

Теоретичне очікування 1. *Фреймування комунікації країни щодо надання міжнародної допомоги Україні через стратегічний мотив є найбільш яскравим незалежно від географічного розташування країни-донора.*

Теоретичне очікування 2. *Фреймування надання допомоги Україні через гуманітарні мотиви буде спостерігатися в усіх досліджуваних країнах.*

Аналіз засвідчив, що для всіх країн фреймування надання допомоги Україні через стратегічний інтерес був ключовим. Теоретичне очікування підтвердилося не лише щодо географічного розташування, але й з огляду на різницю у зовнішній політиці країн.

Нижче наведено зведену таблицю (таблиця 4) щодо частки фреймування надання допомоги через різні фрейми до загальної кількості референсів за кожною країною:

Таблиця 4. Фрейми надання допомоги Україні у розрізі країн			
Код	США	Данія	Японія
Геополітичний вплив	33.01%	9.57%	24.69%
Геополітичне позиціонування	7.77%	1.06%	4.94%
Світове лідерство	10.68%	0.00%	4.94%
Збереження світового порядку	0.97%	2.13%	6.17%
Захист союзів	10.68%	3.19%	3.70%
Конфронтація “Захід - Схід”	2.91%	3.19%	2.47%
Світова стійкість	17.48%	24.47%	25.93%
Регіональна безпека	10.68%	8.51%	13.58%
Світова безпека	4.85%	15.96%	9.88%
Світова економічна стабільність	1.94%	0.00%	2.47%
Гуманітарні поштовхи	5.83%	13.83%	11.11%
Полегшення кризи	2.91%	9.57%	6.17%
Доступ до продовольства	0.97%	0.00%	2.47%
Надання базових послуг	1.94%	4.26%	2.47%
Ідеологічна солідарність	27.18%	24.47%	7.41%
Конфронтація “Демократія - Авторитарія”	3.88%	1.06%	1.23%
Захист демократій	14.56%	6.38%	1.23%
Моральний обов’язок	3.88%	11.70%	3.70%
Просування демократії	4.85%	5.32%	1.23%
Внутрішня підтримка	5.83%	2.13%	0.00%
Національний захист	10.68%	25.53%	30.86%
Підтримка промисловості	1.94%	9.57%	12.35%

Національна безпека	8.74%	15.96%	18.52%
---------------------	-------	--------	--------

Примітка. Жирним шрифтом виокремлені материнські коди, об'єднані в результаті визначення субкодів. Частка розрахована як співвідношення кількості посилань до коду відносно загальної кількості посилань по країні.

У зведеному вигляді з агрегуванням фреймів на стратегічні та гуманітарні мотиви таблиця 5 ілюструє розподіл таким чином:

Таблиця 5. Присутність стратегічних та гуманітарних мотивів у фреймах країн			
Фрейм	США	Данія	Японія
Стратегічний мотив, %	66.99%	61.70%	81.48%
Гуманітарний мотив, %	33.01%	38.30%	18.52%

Примітка. Частка розрахована як співвідношення кількості посилань до коду відносно загальної кількості посилань по країні.

Для США зовнішня політика традиційно зосереджувалася на здобутті геополітичного впливу у світі, а також уявлення про країну як про чільного пропонента демократії у світі. Аналіз публікацій у медіа та офіційної комунікації засвідчив, що найбільше зовнішню допомогу для України подають крізь фрейм мотивів, пов'язаних з геополітичним впливом. Передусім через просування США як про світового лідера, гегемона, зокрема як лідера міжнародних організацій та союзів.

Дещо менше, але у майже третині випадків, допомогу Україні подають як механізм захисту демократій. Просування демократії ще з середини минулого століття є однією з засад зовнішньої політики країни, відтак очікувано цей мотив знайшов відображення у комунікації країни щодо надання допомоги Україні:

“Економічний крах України дозволив би Путіну виграти війну без жодного пострілу - і заохотив би його до ще більш агресивних нападів на демократії по всьому світу”, – Агентство з міжнародного розвитку США (Two Years After Russia's Full-Scale Invasion, Support for Ukraine Is More Important Than Ever, 2024)

Також серед найбільш розповсюджених фреймів є забезпечення світової стійкості у сфері економіки та безпеки.

Такі результати співставні з постулатами зовнішньої політики країни. Крім того, США не перебувають у зоні ризику безпосередніх військових дій на їхній території, що зумовлює низьку проявленість мотиву національної безпеки, що не було справедливим для інших досліджуваних країн. Разом із тим, стратегічні мотиви майже вдвічі активніше слугували фреймом для надання допомоги Україні, ніж гуманітарні мотиви, які також були присутніми та вагомими, передусім внаслідок ролі просування демократії для зовнішньої політики США.

У випадку **Японії** аналіз засвідчив, що ключовими фреймами для комунікації мотивів надавати допомогу Україні були захист власної держави, забезпечення світової стійкості та геополітичний вплив, зокрема в аспекті збереження світового порядку. Зокрема, фрейм захисту власної держави чітко визначав економічні вигоди виражені у дивідендах, які можуть отримати японські компанії завдяки допомозі Україні.

Каталізатором останнього фактору була конференція з відбудови України, яка мала місце бути у Токіо у лютому 2024 року.

На відміну від інших досліджуваних країн, японська конституція є пацифістичною та забороняє країні надавати військову підтримку та експортувати зброю. Історично Японія у своїй зовнішній політиці та у політиці надання міжнародної допомоги тяжіла до гуманітарної допомоги та розвиткової допомоги (development aid).

Попри географічну віддаленість від України, аспект національної безпеки є для Японії ключовим, адже країна має конфлікт з Росією щодо Курильських островів, проте передусім через перебуває потенційну агресію в регіоні з боку Китаю:

“Основне занепокоєння Японії полягає в тому, що перемога Росії в Україні може підштовхнути Китай до здійснення його давньої погрози насильницького об'єднання материкової частини країни з демократичним Тайванем, що спричинить кризу безпеки, яка може ще більше схилити регіональний баланс сил на користь Пекіна Токіо вже давно заявляв, що ситуація з регіональною безпекою погіршується і що необхідні додаткові кроки для захисту Японії, особливо на тлі військових провокацій Північної Кореї і зростаючої напористості Китаю в Східно-Китайському і Південно-Китайському морях”, — Джеймс Д. Браун, експерт з питань зовнішньої політики та професор Університету Темпл у матеріалі Japan Times (Dominguez, 2023).

Часто у публікаціях зустрічається меседж, який просуває прем'єр-міністр країни Фуміо Кісіда: "Україна може стати Східною Азією завтрашнього дня".

Відтак перемога Росії у будь-якому вигляді у війні проти України сприймається країною як прецедент, який стане поштовхом до агресії щодо самої Японії та інших випадків агресії щодо демократичних країн у Азії.

Японія також комунікує допомогу Україні крізь гуманітарну призму, зокрема допомогу з полегшенням кризи та дії згідно морального обов'язку, водночас вираженість такого фрейму значно менша за стратегічні інтереси.

Данія схожа з Японією у тому, яким чином країна комунікує свої мотивації для надання допомоги Україні. Так, найбільш поширеним фреймінгом, виявленими у ході дослідження, є національна безпека та світова стабільність, проте важливість ідеологічної солідарності значно більше проявляється у комунікації з боку Данії.

Данія географічно розташована значно ближче до України, ніж США, чим пояснюється більш чітка артикуляція безпекових мотивів на рівні держави. Зокрема, країна має загрозу безпосередньої російської агресії у разі поширення бойових дій за межі України: у Балтійському регіоні та у Арктичному регіоні, який є стратегічним для країни як з точки зору безпеки, так і економічних ресурсів та логістичних шляхів.

Часто фреймінг допомоги Україні як засіб забезпечення безпеки самої Данії супроводжується фреймінгом її як засобу забезпечення безпеки усієї Європи.

Гуманітарні мотиви відіграють дуже важливу роль у комунікації Данії. Попри те, що їхня вираженість також є меншою за вираженість стратегічних мотивів, допомогу Україні подають як моральний обов'язок, потребу полегшити гуманітарну кризу та відповідальність Данії у захисті демократій.

“Це дилема, але я відчуваю, що данці розуміють, що в найближчі роки нам доведеться приймати складні рішення. І що як маленька країна ми повинні взяти на себе велику відповідальність і брати участь у житті світу навколо нас, щоб зробити його безпечнішим”, — Троельс Лунд Поульсен, віце-прем'єр Данії та лідер партії «Венстре» (Troels Lund Poulsen: Danmark Står Skulder Ved Skulder Med Ukraine, 2023).

Теоретичне очікування 3. *Фреймування надання допомоги Україні через власні стратегічні інтереси країн-донорів, ймовірно, буде більш вираженим у публікаціях у медіа, що працюють на внутрішню аудиторію країни-донора, ніж в офіційній комунікації органів влади, спрямованих на іноземну аудиторію.*

Теоретичне очікування, яке стосується яскравості вираження власних стратегічних інтересів у різних каналах комунікації, також повністю підтвердилося.

В офіційній комунікації держави та її представників превалює фреймінг надання допомоги Україні крізь гуманітарні мотиви: захист демократії, моральний обов'язок та полегшення кризових обставин. Разом із тим, як демонструє Таблиця 6, представники ЗМІ у всіх країнах більш активно використовують фреймінг надання допомоги крізь стратегічні інтереси держави.

Таблиця 6. Присутність фреймів у комунікації країн щодо допомоги Україні у розрізі каналу комунікації						
Назва	США (М)	США (О)	Данія (М)	Данія (О)	Японія (М)	Японія (О)
Геополітичний вплив	45.7%	29.0%	8.3%	10.7%	26.9%	20.7%
Світова стійкість	14.3%	21.0%	27.8%	23.2%	30.8%	17.2%
Гуманітарні поштовхи	5.7%	6.5%	22.2%	8.9%	0.0%	31.0%
Ідеологічна солідарність	28.6%	29.0%	13.9%	32.1%	7.7%	6.9%
Внутрішня підтримка	17.1%	0.0%	5.6%	0.0%	0.0%	0.0%
Національних захист	5.7%	14.5%	27.8%	25.0%	34.6%	24.1%
Стратегічні мотиви, %	70.73%	64.52%	65.79%	58.93%	92.31%	62.07%
Гуманітарні мотиви, %	29.27%	35.48%	34.21%	41.07%	7.69%	37.93%

Примітка. Частка розрахована як співвідношення кількості посилань до коду відносно загальної кількості посилань по країні та в межах каналу комунікації: Медіа – (М), Офіційна комунікація (О).

Особливо чітко тенденція спостерігається у випадку США, що може бути пов'язано з періодом, за який обиралися матеріали для аналізу. Кінець лютого та початок березня обидвох років знаменувалися для США внутрішніми політичними суперечками щодо виділення з бюджету коштів на допомогу Україні. Відтак увага медіа та офіційних осіб була прикута до внутрішніх проблем, обговорення яких здебільшого розгорталося довкола власних інтересів США в Україні, аніж гуманітарної кризи в Україні. В таких умовах фокус міг зміститися на власні інтереси держави понад потреби іншої країни.

У випадку Данії, розрив між фреймінгом допомоги Україні крізь гуманітарні мотиви та стратегічні інтереси у медіа та офіційній комунікації, хоча і присутній, є обмеженим. Фреймінг надання допомоги крізь суто гуманітарні мотиви, передусім субфрейм полегшення кризи, є значно більш чітко виражений у медіа-комунікації. Разом із тим в офіційній комунікації більше присутній фреймінг крізь ідеологічну солідарність, підтримку та захист демократії. У підсумку, ці два гуманітарні компоненти превалюють в офіційній комунікації, тоді як ЗМІ звертають більше уваги на стратегічні інтереси країни.

Медіа у Японії майже повністю подавали допомогу Україні крізь стратегічну призму, як з точки зору національного захисту, так і геополітичного впливу та світової стійкості. Такі результати контрастують з офіційною комунікацією, де допомога частіше подається як така, що зумовлена гуманітарними мотивами, передусім полегшення кризової ситуації.

Теоретичне очікування 4. *Фреймування мотивів надання допомоги Україні у комунікації країн-донорів, ймовірно, не буде відрізнятися залежно від типу допомоги в межах конкретної країни.*

Останнє теоретичне очікування, яке стосувалося різниці в мотиваціях країн надавати допомогу Україні залежно від типу такої допомоги, також підтвердилося частково. Здебільшого (як демонструє Таблиця 7) комунікація через різні канали пов'язувала всі три типи допомоги у всіх країнах:

«Данія є значною країною-донором, враховуючи наш розмір. Ми допомагаємо фінансово та військово. Ми також приймаємо українських біженців, які шукають притулку в Данії від бомб та снарядів, – спікер Данського парламенту Сьорен Гаде (Folketinget Står Last Og Brast Med Ukraine, 2024).

Тип допомоги	US (M)	US (O)	Denmark (M)	Denmark (O)	Japan (M)	Japan (O)
Фінансова, військова та гуманітарна допомога	12%	19%	86%	75%	0%	0%
Фінансова та військова допомога	41%	44%	0%	0%	100%	50%
Фінансова допомога	12%	25%	7%	0%	0%	50%
Військова допомога	35%	13%	7%	25%	0%	0%

Примітка. Частка розрахована як співвідношення кількості посилань до коду відносно загальної кількості посилань по країні та в межах каналу комунікації: Медіа – (M), Офіційна комунікація (O).

Разом із тим чимало повідомлень зосереджувалися окремо на фінансовій чи військовій допомозі. Ці два типи допомоги нерозривно пов'язували між собою, адже фінансова допомога дає Україні можливість фінансувати власну армію, що напряду впливає на ситуацію на фронті.

«Наша економічна підтримка допомагає українському уряду та постачальникам критично важливих послуг працювати за надзвичайних обставин. Так само, як допомога у сфері безпеки зміцнює лінію фронту, я вважаю, що ця економічна допомога зміцнює тил - тим самим посилюючи опір України», – міністерка фінансів США Джанет Йеллен під час візиту в Україну (Treasury Secretary Yellen Delivers Remarks on U.S. Support for Ukraine, 2023).

Окремо гуманітарна допомога не комунікувалася у жодній з країн у період публікації матеріалів, який охоплює дослідження. У випадку комунікації окремо фінансової, окремо військової, фінансової та військової, або ж всіх трьох типів допомоги були визначені однакові мотиви. А саме, що всі типи допомоги прямо чи опосередковано впливають на успішність України на фронті:

“Разом з країнами-членами ЄС та країнами-однодумцями ми підтримуємо Україну на плаву за допомогою пакетів економічної допомоги. Вести війну дуже дорого. Україна збанкрутувала б, якби не підтримка демократичних країн”, – спікер Данського парламенту Сьорен Гаде (Folketinget Står Last Og Brast Med Ukraine, 2024).

Відповідно, комунікація надання допомоги не відрізнялося у випадку комунікації окремо фінансової та військової допомоги, поєднання фінансової та військової допомоги, або ж всіх трьох типів допомоги, і відбувалася крізь фрейм стратегічних мотивів.

У підсумку, теоретичні очікування 1 - 3 підтвердилися повністю. Стратегічні мотиви були основним фреймом надання допомоги Україні для всіх розглянутих країн як у офіційній комунікації, так і у матеріалах ЗМІ. При цьому фрейм гуманітарних мотивів був присутній незалежно від каналу комунікації та країни, при цьому превалював в офіційній комунікації. Теоретичне очікування 4 підтвердилося частково, адже здебільшого донори пов'язують між собою фінансову та військову допомогу, а не всі три типи допомоги. Фрейм, який використано у комунікації про надання допомоги при цьому завжди є стратегічними інтересами країни.

ВИСНОВКИ ТА ДИСКУСІЯ

Аналітичним запитанням цієї роботи було визначити, які мотивації комунікують країни-донори у ході надання міжнародної допомоги Україні у контексті російсько-української війни.

Теоретична проблема дослідження полягала в тому, що наразі існують лише окремі дослідження мотивацій країн-донорів, але вони не досліджують комунікаційний аспект такої політики, а також здебільшого зосереджуються на географічному факторі та власних безпекових мотиваціях донорів. Моє дослідження доповнює доробки, які розглядають міжнародну допомогу у ході російсько-української війни та розглядає питання мотивацій у ширшому контексті, досліджуючи комунікацію донорів у різних регіонах світу під час російсько-української війни.

Також дослідження допомагає вирішити практичну проблему, адже для України важливо розуміти, які саме повідомлення у комунікаціях українських топосадовців із своїми візаві у країнах-партнерах та громадянами цих країн-партнерок повинні бути ключовими, аби забезпечити сталу та ефективну підтримку з боку донорів.

За результатами дослідження, підтвердилися теоретичні очікування щодо фреймінгу надання допомоги Україні крізь гуманітарні мотиви та стратегічні мотиви, де присутність других виражена більш яскраво. Зокрема, коли йшлося про гуманітарні мотиви, найчастіше донори апелювали до полегшення кризи та захисту демократій, морального обов'язку. Щодо стратегічних мотивів, фрейми були більш строкатими. Для США основними були геополітичний вплив, тоді як для Данії – світова стабільність, а для Японії – національний захист.

Так само підтвердилося припущення, що стосувалося каналу комунікації: в офіційній комунікації країни більше інструменталізують гуманітарні фрейми, тоді як засоби масової інформації зосереджуються на стратегічних інтересах на державному та глобальному рівнях. Теоретичне очікування, яке стосувалося зв'язку між різними типами допомоги у комунікації донорів, підтвердилося частково. Попри очікування, що всі три типи допомоги комунікуватимуться одночасно крізь однакові фрейми, у досліджуваній період гуманітарна допомога окремо не комунікувалася взагалі, а частіше донори сприймають фінансову та військову допомогу як взаємодоповнюючу та комунікують її однаково.

Дослідження має низку обмежень, які варто врахувати у подальших дослідженнях комунікації міжнародної допомоги Україні. Так, контент-аналіз проводився однією дослідницею, і для підвищення надійності результатів у майбутньому варто його проводити із залученням двох дослідників, які проводитимуть кодування незалежно одне від одного. Крім того, в аналізі враховувалися лише білатеральні донори, а відтак не враховувала мультилатеральних – міжнародні організації на кшталт Світового банку та Міжнародного валютного фонду, які часто надають допомогу на певних умовах та потребує окремого дослідження.

Дане дослідження також не враховувало інтертемпоральний аспект зміни фреймів, і використовувало дані за сумарно чотири тижні у 2023-24 роках. Для детального дослідження фреймів комунікації, а також для встановлення того, як комунікаційні стратегії трансформуються залежно від ходу дій на полі бою, внутрішньополітичних та зовнішньополітичних чинників, необхідно провести аналіз фреймів з 2022 року.

ПРОПОНОВАНІ ЗМІНИ ДО ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Результати дослідження має практичні імплікації для публічної політики України щодо міжнародної допомоги. Передусім, дослідження підтверджує, що для країн у наданні допомоги Україні велику роль відіграє власний стратегічний інтерес, який, водночас, для кожної країни виражається у різних вимірах.

Відповідно, у комунікації українських посадовців з візаві у країнах-донорах необхідно приділяти багато уваги дослідженню їхніх зовнішніх політик, ідентифікації ключових стратегічних інтересів не лише держави-донора в цілому, але й різних внутрішніх стейкхолдерів, та взаємодіяти комплексно з кожним із них, застосовуючи чіткі ключові повідомлення. Важливо, аби такі комунікаційні стратегії базувалися на підході “evidence-based policy” з огляду на дослідження, які можуть виокремити такі ключові інтереси, які ляжуть в основу комунікації.

Важливим виміром роботи було дослідження особливостей комунікації через різні канали. Висновок про те, що ЗМІ переважно надаються інформацію про допомогу Україні крізь стратегічні фрейми, доцільно використати для розробки меседжів у комунікації з внутрішньою аудиторією країн-донорів. Державні актори зважають на наявність внутрішньої підтримки з боку населення. Так як гуманітарні фрейми не перебувають у фокусі комунікації через медіа, які можуть сприяти формуванню політик та відображати інтереси читачів, Україні важливо так само знаходитися з ними в одному інформаційному полі та комунікувати меседжі, які будуть сприйматися такою аудиторією. Разом із тим, офіційна комунікація України, спрямована на виборців інших країн, здебільшого формується крізь гуманітарний фрейм з меседжем “Ваша допомога сприяє полегшенню гуманітарної кризи, тому її потрібно надавати”, або ж крізь меседж підтримки та захисту демократій.

Аби посилити комунікацію України на зовнішню аудиторію для посилення підтримки надання допомоги, рекомендовано:

Розробити зовнішню комунікаційну стратегію для офіційних ресурсів України (офіційні веб-сайти органів влади, посольств) та представницьких осіб держави з метою посилення ключових меседжів, заснованих на тезі, що допомога Україні від донорів є інвестицією у їхню власну безпеку та майбутнє. Важливо дослідити внутрішнє середовище країн донорів та враховувати у державній комунікації особливості вираження стратегічних інтересів окремих країн та окремих груп інтересів, і у комунікації розкривати вигоди, які кожна з груп інтересів може отримувати завдяки підтримці України.

Переглянути неофіційну (акаунти держави України у соціальних мережах, медіа-ресурс United24) зовнішню комунікацію України, зосереджену на формуванні у громадян країн-донорів розуміння, що підтримка України з боку їхніх урядів є інструментом для їхніх країн убезпечити себе та уникнути військової, економічної шкоди для власної країни у майбутньому, на противагу тезі про те, що ці видатки могли бути спрямовані на внутрішні статті. Такий меседж повинен лягати у комунікаційні кампанії крізь різні канали, спрямовані на недержавних акторів країн-донорів. Аналогічно з комунікацією з державними акторами, необхідно мати чітке розуміння груп інтересу всередині країни, їхніх безпосередніх інтересів та якими каналами вони послуговуються, аби така комунікація була ефективною.

Комунікація, що здійснюється на основі детального аналізу всіх груп інтересів серед державних та недержавних акторів з фокусом на фреймування кризь стратегічні інтереси донорів, допоможе Україні підвищити внутрішню підтримку України всередині країн-донорів та на рівні державних акторів, зокрема в центрах ухвалення рішень. За правильної комунікації та використання для цього ефективних каналів, Україна зможе підтримувати надходження міжнародної допомоги на рівні, необхідному для продовження боротьби проти Росії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Alesina, A., & Dollar, D. (2000, March). Who Gives Foreign Aid to Whom and Why? *Journal of Economic Growth*, 5(1), 33 - 63. 10.1023/A:1009874203400
2. An, S. K., & Gower, K. K. (2009). How do the news media frame crises? A content analysis of crisis news coverage. *Public Relations Review*, 35(2), 107 - 112.
3. Balla, E., & Reinhardt, G. Y. (2008). Giving and Receiving Foreign Aid: Does Conflict Count? *World Development*, 36(12), 2566 - 2585. 10.1016/j.worlddev.2008.03.008
4. Bandyopadhyay, S., & Vermann, E. K. (2013, August). Donor Motives for Foreign Aid. *Federal Reserve Bank of St. Louis Review*, 95(4), 327 - 236. 10.20955/r.95.327-336
5. Bermeo, S. B. (2011, November). Foreign Aid and Regime Change: A Role for Donor Intent. *World Development*, 39(11), 2021-2031.
6. Creed, D., Langstraat, J., & Scully, M. (2002). A Picture of the Frame: Frame Analysis as Technique and as Politics. *Organizational Research Methods*, 5(1), 34 - 55.
7. Creswell, J. W. (2014). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. SAGE Publications.
8. De Mesquita, B. B., & Smith, A. (2009). A political economy of aid. *International Organization*, 63(2), 309 - 340. 10.1017/S0020818309090109
9. Dominguez, G. (2023, February 20). One year on, Ukraine war accelerating changes in Japan's defense posture. *The Japan Times*. <https://www.japantimes.co.jp/news/2023/02/20/national/russia-ukraine-war-japan-defense/>
10. Dudley, L., & Montmarquette, C. (1976, March). A Model of the Supply of Bilateral Foreign Aid. *The American Economic Review*, 66(1), 132 - 142.
11. Esser, F., & D'Angelo, P. (2003). Framing the press and the publicity process. A content analysis of meta-coverage in campaign 2000 network news. *American Behavioral Scientist*, 46(5), 617 - 641.
12. Folketinget står last og brast med Ukraine. (2024, February 24). *Folketinget*. <https://www.ft.dk/da/aktuelt/nyheder/2024/02/folketingets-formands-kronik-om-ukraine>
13. FOREIGN ASSISTANCE ACT OF 1961 [Public Law 87–195; Approved September 4, 1961] [As Amended Through P.L. 118–47, Enacted Marc. (n.d.). GovInfo. Retrieved May 26, 2024, from <https://www.govinfo.gov/content/pkg/COMPS-1071/pdf/COMPS-1071.pdf>
14. Hsieh, H.-F., & Shannon, S. E. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *QUALITATIVE HEALTH RESEARCH*, 15(9), 1277-1288.
15. Klingebiel, S. (2013). *Multilateral Aid: Structural Change and Donor Preferences*. Dt. Inst. für Entwicklungspolitik.
16. Lancaster, C. (2007). *Foreign Aid: Diplomacy, Development, Domestic Politics*. University of Chicago Press.
17. Lumsdaine, D. H. (1993). *Moral Vision in International Politics: The Foreign Aid Regime, 1949-1989*. Princeton University Press.
18. McKinley, R. D., & Little, R. (1979). Recipient Need and the Donor Interest Models. *Political Studies*, 27(2), 236-250. 10.1111/j.1467-9248.1979.tb01201.x
19. Meernik, J., Krueger, E. L., & Poe, S. C. (1998, February). Testing Models of U.S. Foreign Policy: Foreign Aid during and after the Cold War. *The Journal of Politics*, 60(1), 63 - 85. 10.2307/2648001
20. Milner, H., & Tingley, D. (2013). *Introduction to the Geopolitics of Foreign Aid*. Scholars at Harvard. Retrieved May 26, 2024, from <https://scholar.harvard.edu/dtingley/publications/introduction-geopolitics-foreign-aid>

21. Milner, H. V., & Tingley, D. (2011, January). Who Supports Global Economic Engagement? The Sources of Preferences in American Foreign Economic Policy. *International Organization*, 65(1), 37 - 68.
22. Milner, H. V., & Tingley, D. H. (2010). The political economy of U.S. foreign aid: American legislators and the domestic politics of aid. *Economics and Politics*, 22(2), 200-232. 10.1111/j.1468-0343.2009.00356.x
23. Morgenthau, H. (1962, June). A Political Theory of Foreign Aid. *The American Political Science Review*, 56(2), 301-309.
24. Morgenthau, H. J. (1948). *Politics Among Nations*. Knopf.
25. OECD. (n.d.). Official development assistance (ODA). OECD. Retrieved May 26, 2024, from <https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/official-development-assistance.htm>
26. Olivíe, I., Olivíe Aldasoro, I., & Pérez, A. (Eds.). (2020). *Aid Power and Politics*. Taylor & Francis Group.
27. Olofsgård, A. (2022, September 19). Foreign Aid to Ukraine: Lessons from the Literature on Strategic Foreign Aid. free network. <https://freepolicybriefs.org/2022/09/19/foreign-aid-ukraine/>
28. Organisation for Economic Cooperation and Development. (2024, April 11). International aid rises in 2023 with increased support to Ukraine and humanitarian needs. <https://www.oecd.org/newsroom/international-aid-rises-in-2023-with-increased-support-to-ukraine-and-humanitarian-needs.htm#:~:text=11%2F04%2F2024%20%2D%20International,data%20collected%20by%20the%20OECD.>
29. Otter, M. (2010). Domestic public support for foreign aid: Does it matter? *Third World Quarterly*, 24(1), 115-125.
30. Pellicciari, I. (2022). Aid in War or Aid to War? Foreign Aid in the 2022 War in Ukraine. *The Review of International Affairs*, 73(1186), 61-78. 10.18485/iipe_ria.2022.73.1186.3
31. POTTER, D. M., & BELLE, D. V. (2004). News Media Coverage Influence on Japan's Foreign Aid Allocations. *Japanese Journal of Political Science*, 5(1), 113-135. 10.1017/S1468109904001343
32. ROBINSON, P. (1999). The CNN effect: can the news media drive foreign policy? *Review of International Studies*, 25(2), 301 - 309.
33. Seawright, J., & Gerring, J. (2008). Case Selection Techniques in Case Study Research: A Menu of Qualitative and Quantitative Options. *Political Research Quarterly*, 61, 294-308. DOI: 10.1177/1065912907313077
34. Semetko, H., & Valkenburg, P. M. (2000, June). Framing European Politics: A Content Analysis of Press and Television News. *Journal of Communication*, v(2), 93 - 109. 10.1111/j.1460-2466.2000.tb02843.x
35. Snow, D., & Benford, R. D. (1988, January). Ideology, Frame Resonance and Participant Mobilization. *International Social Movement Research*, 1, 197 - 217.
36. Swiss, L. (2017). Foreign Aid Allocation from a Network Perspective: The Effect of Global Ties. *Social Science Research*, 63, 111-123. 10.1016/j.ssresearch.2016.09.011
37. Treasury Secretary Yellen Delivers Remarks on U.S. support for Ukraine. (2023, February 27). U.S. Embassy in Ukraine. <https://ua.usembassy.gov/treasury-secretary-yellen-delivers-remarks-on-u-s-support-for-ukraine/>
38. Trebesch, C., Antezza, A., Bushnell, K., Bompreszi, P., Dyussimbinov, Y., Chambino, C., Ferrari, C., Frank, A., Frank, P., Franz, L., Gerland, C., Kharitonov, I., Kumar, B.,

- Rebinskaya, E., Schade, C., Schramm, S., & Weiser, L. (2024). The Ukraine Support Tracker: Which countries help Ukraine and how? Kiel Working Paper, 2218, 1-75.
39. Trepanowski, R., Drażkowski, D., Burdun, P., & Bojarski, D. (2023, August). In times of need. Cross-country investigation of the determinants of aid allocation for Ukraine during the 2022 Russian invasion. 10.21203/rs.3.rs-2034774/v2
 40. Troels Lund Poulsen: Danmark står skulder ved skulder med Ukraine. (2023, February 24). Venstre. <https://www.venstre.dk/nyheder/troels-lund-poulsen-danmark-star-skulder-ved-skulder-med-ukraine>
 41. Two Years After Russia's Full-Scale Invasion, Support for Ukraine is More Important than Ever. (2024, February 23). USAID. <https://www.usaid.gov/news-information/press-releases/feb-23-2024-two-years-after-russias-full-scale-invasion-support-ukraine-more-important-ever>
 42. Van Belle, D. A., Rioux, J.-S., & Potter, D. M. (2004). Media, Bureaucracies, and Foreign Aid: A Comparative Analysis of United States, the United Kingdom, Canada, France and Japan. Palgrave Macmillan.
 43. Weber, R. P. (1990). Basic Content Analysis (Vol. 07-049). Sage University Papers.
 44. Werker, E. (2012, September). The Political Economy of Bilateral Foreign Aid. Harvard Business School Working Paper, 13-026.
 45. Western, J. (2002). Sources of Humanitarian Intervention: Beliefs, Information, and Advocacy in the U.S. Decisions on Somalia and Bosnia. *International Security*, 26(4), 112 - 142. 10.1162/016228802753696799

ДОДАТОК 1

Повна таблиця з інформацією про надану Україні міжнародну допомогу на основі даних Kiel Institute (Trebesch et al., 2024), використана для відбору країн для дослідження.

Країна	Частка допомоги до ВВП, %	Регіон	Загальна допомога (млрд євро)
Естонія	1,55	Європа	0,538801306
Данія	1,38	Європа	5,142151253
Литва	1,22	Європа	0,758378518
Латвія	1,14	Європа	0,425261471
Фінляндія	0,74	Європа	2,043732849
Польща	0,68	Європа	4,324980115
Словаччина	0,63	Європа	0,688243492
Швеція	0,55	Європа	3,247412598
Нідерланди	0,54	Європа	5,128411345
Чеська Республіка	0,51	Європа	1,340504379
Норвегія	0,44	Європа	1,961567584
Хорватія	0,42	Європа	0,271
Німеччина	0,36	Європа	14,48901832
Болгарія	0,31	Європа	0,245780853
Канада	0,31	Америка	5,751240201
Об'єднане Королівство	0,31	Європа	9,092534704
Сполучені Штати	0,31	Америка	67,07002659
Бельгія	0,20	Європа	1,090157501
Люксембург	0,23	Європа	0,179800437
Австрія	0,17	Європа	0,748215463
Ісландія	0,16	Європа	0,037420829
Франція	0,14	Європа	3,852451688
Словенія	0,14	Європа	0,079130868
Японія	0,13	Азія	5,921337484
Швейцарія	0,11	Європа	0,794715227

Греція	0,07	Європа	0,133691048
Італія	0,09	Європа	1,732863645
Іспанія	0,07	Європа	0,929703968
Румунія	0,05	Європа	0,126092402
Австралія	0,04	Австралії та Океанії	0,59414405
Південна Корея	0,03	Азія	0,565223073
Угорщина	0,03	Європа	0,054051142
Португалія	0,03	Європа	0,074704583
Ірландія	0,02	Європа	0,100097538
Нова Зеландія	0,02	Австралії та Океанії	0,047190373
Кіпр	0,02	Європа	0,004
Мальта	0,01	Європа	0,00207
Туреччина	0,01	Азія	0,067300431
Тайвань	0,00	Азія	0,027226059
Індія	0,00	Азія	0,002024837
Китай	0,00	Азія	0,00213172

ДОДАТОК 2

Перелік матеріалів, використаних для дослідження:

1. <https://www.nytimes.com/2023/02/28/us/politics/ukraine-congress-military-spending-republicans-democrats.html?searchResultPosition=53>
2. <https://www.nytimes.com/live/2023/02/27/world/russia-ukraine-news?searchResultPosition=85#yellen-visits-ukraine-as-the-us-steps-up-its-economic-support-for-kyiv>
3. <https://www.ft.com/content/a05c3b2e-6893-48b6-94a4-02f35f80d79b#post-0efdba06-fc73-420c-b028-f70fb37b6984>
4. <https://www.ft.com/content/af34c872-1bf0-43b8-92b7-513f9844d99a>
5. <https://www.washingtonpost.com/washington-post-live/2023/02/23/transcript-world-stage-ukraine-with-victoria-nuland/>
6. <https://www.japantimes.co.jp/news/2023/02/20/national/russia-ukraine-war-japan-defense/>
7. <https://asia.nikkei.com/Politics/Defense/Japan-weighs-weapon-exports-to-nations-under-invasion>
8. <https://www.japantimes.co.jp/news/2023/02/24/national/yoshimasa-hayashi-ukraine-unjust-peace/>
9. <https://www.japantimes.co.jp/news/2023/02/19/asia-pacific/ukraine-war-anniversary-taiwan-comparison/>
10. <https://www.japantimes.co.jp/news/2023/02/24/national/fumio-kishida-ukraine-war-one-year-anniversary/>
11. <https://www.dr.dk/nyheder/indland/stort-flertal-bakker-op-om-sende-vaaben-til-ukraine>
12. <https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/2023/februar/arsdag-for-krigen-i-ukraine-behovet-for-stotte-er-fortsat-kampestort/>
13. <https://www.venstre.dk/nyheder/troels-lund-poulsen-danmark-star-skulder-ved-skulder-med-ukraine>
14. <https://www.dr.dk/nyheder/indland/fra-foraeldede-missiler-til-spritnye-skyts-dansk-vaabenstoette-til-ukraine-har>
15. <https://www.dr.dk/nyheder/udland/mette-frederiksen-til-konference-i-munchen-putin-slutter-ikke-med-ukraine>
16. <https://www.japantimes.co.jp/news/2024/02/25/japan/politics/japan-ukraine-anniversary-g7/>
+
17. <https://www.japantimes.co.jp/news/2024/02/19/japan/politics/japan-ukraine-reconstruction-summit/>
18. <https://asia.nikkei.com/Politics/Ukraine-war/Japan-companies-pledge-support-for-Ukraine-reconstruction>
19. <https://www.japantimes.co.jp/news/2024/02/18/japan/japan-businesses-support-ukraine/>
20. <https://www.jimin.jp/news/information/207643.html>
21. <https://www.washingtonpost.com/national-security/2024/02/15/ukraine-aid-house-mike-johnson/>
22. <https://www.washingtonpost.com/politics/2024/02/14/gop-divide-aiding-ukraine-is-less-about-age-than-politics/>
23. <https://www.nytimes.com/2024/02/12/us/politics/senate-ukraine-aid.html?searchResultPosition=464>
24. <https://www.nytimes.com/2024/02/29/us/politics/ukraine-weapons-pentagon.html?searchResultPosition=166>
25. <https://www.ft.com/content/fd27cad8-99a3-40c7-87a8-a3133caf13b7>

26. <https://via.ritzau.dk/embedded/release/13786859/danske-kommuner-skal-hjaelpe-med-at-genopbygge-ukraine?publisherId=2012662&lang=da&widget=true>
27. <https://www.dr.dk/nyheder/politik/danmark-garanterer-stoette-til-ukraine-de-naeste-ti-aar>
28. <https://www.dr.dk/nyheder/udland/mette-frederiksen-efter-ukraine-moede-der-er-en-stemning-af-vi-har-travlt>
29. <https://www.altinget.dk/udvikling/artikel/dan-joergensen-ukraine-behoever-vores-hjaelp-mere-end-nogensinde>
30. <https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/2024/februar/efter-to-ar-med-krig-i-ukraine-krig-ma-aldrig-blive-hverdag/>
31. <https://ua.usembassy.gov/treasury-secretary-yellen-delivers-remarks-on-u-s-support-for-ukraine/>
32. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/02/24/fact-sheet-on-one-year-anniversary-of-russias-invasion-of-ukraine-biden-administration-announces-actions-to-support-ukraine-and-hold-russia-accountable/>
33. <https://www.usaid.gov/news-information/press-releases/feb-24-2023-united-states-begins-disbursing-99-billion-further-support-government-ukraine>
34. <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/3304356/biden-ukraine-will-never-be-a-victory-for-russia-never/>
35. <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/3298311/austin-contact-group-continues-stand-with-ukrainian-people/>
36. https://www.mofa.go.jp/press/release/press1e_000385.html
37. https://www.mofa.go.jp/press/release/press4e_003223.html
38. https://www.mofa.go.jp/press/release/press1e_000377.html
39. https://www.meti.go.jp/english/speeches/press_conferences/2023/0224001.html
40. https://japan.kantei.go.jp/101_kishida/actions/202302/_00027.html
41. <https://www.fmn.dk/da/ministeriet/forsvarsministeren/ministeren/indlag/troels-lund-poulsen-krigen-er-slet-ikke-slut-endnu.-vi-skal-opruste-bade-i-danmark-og-nato/>
42. <https://www.ft.dk/da/aktuelt/nyheder/2023/02/folketinget-markerede-aarsdagen-for-krigen-i-ukraine>
43. <https://www.ft.dk/da/aktuelt/nyheder/2023/02/gudstjeneste-for-ukraine>
44. <https://www.stm.dk/statsministeren/taler/statsminister-mette-frederiksens-tale-ved-gudstjeneste-paa-aarsdagen-for-invasionen-af-ukraine-24-februar-2023/>
45. <https://www.stm.dk/statsministeren/taler/statsminister-mette-frederiksens-tale-ved-arrangement-paa-koebenhavns-raadhus-den-24-februar-2023/>
46. https://japan.kantei.go.jp/101_kishida/actions/202402/19ukraine_kaigi.html
47. <https://japan.kantei.go.jp/content/000144359.pdf>
48. https://japan.kantei.go.jp/101_kishida/statement/202402/19contribution.html
49. <https://www.env.go.jp/content/000199883.pdf>
50. https://www.mofa.go.jp/press/release/pressite_000001_00182.html
51. <https://www.state.gov/fy-2025-budget-supporting-ukraine-and-ensuring-russias-strategic-failure/>
52. <https://www.defense.gov/News/Releases/Release/Article/3704975/biden-administration-announces-urgent-security-assistance-for-ukraine/>
53. <https://www.usaid.gov/news-information/press-releases/feb-23-2024-two-years-after-russias-full-scale-invasion-support-ukraine-more-important-ever>
54. <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/3686148/two-years-in-russias-war-on-ukraine-continues-to-pose-threat-to-global-security/>

55. <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/3711625/us-will-not-back-down-on-support-for-ukraine/#:~:text=The%20United%20States%20recently%20announced,of%20Russia%27s%20war%20on%20Ukraine.>
56. <https://www.fmn.dk/da/nyheder/2024/danmark-skruer-op-for-stotten-til-ukraine-med-nyt-internationalt-samarbejde-om-droner/>
57. <https://www.fmn.dk/da/nyheder/2024/ny-donationspakke-sikrer-15.000-artillerigranater-til-ukraine/>
58. <https://www.ft.dk/da/aktuelt/nyheder/solidaritet-med-ukraine-2-aar-efter>
59. <https://www.ft.dk/da/aktuelt/nyheder/2024/02/folketingets-formands-kronik-om-ukraine>
60. [Agreement on security cooperation.pdf](#)